

Vinger aan de pols via tankmelkonderzoek

Met Mastitis Tankmelk worden periodiek zeven verschillende (groepen) mastitisverwekkers bepaald in tankmelk. Deze zeggen iets over de oorzaak van een verhoogd celgetal en de uierhygiëne. We hebben de uitkomsten van het tankmelkonderzoek over de afgelopen vijf jaar geanalyseerd. Met welke maatregelen kun je de kans op mastitisverwekkers in de tankmelk verlagen?

Coliformen

Het aantal coliformen in de tankmelk neemt de laatste jaren toe. De belangrijkste oorzaak van veel coliformen in de tankmelk is vervuiling met mest. De stal- en melkhygiëne (voorbereiding) spelen hierbij een belangrijke rol. Kiemgetallen van coliformen in de omgeving van de uier, zoals het strooisel, kunnen sterk stijgen onder invloed van de temperatuur en vocht. In de zomermaanden zien we ook hogere kiemgetallen van coliformen in de tankmelk dan in de winter.

Van de groep coliformen wordt specifiek de aanwezigheid van *Klebsiella* spp. bericht op de tankmelkuitslag. *Klebsiella* spp. kan in de tankmelk komen door vervuiling met mest, zaagsel, of

grond. Daarnaast kunnen koeien die (subklinisch) zijn geïnfecteerd met de *Klebsiella* spp.-bacterie, het kiemgetal van *Klebsiella* spp. in de tankmelk verhogen.

De aanwezigheid van coliformen in de tankmelk betekent dus dat de infectiedruk vanuit de omgeving (bijvoorbeeld strooisel) hoog is en dat de kans op mastitisinfecties toe kan nemen. Door coliformen regelmatig te bepalen in de tankmelk, kun je tijdig maatregelen nemen om de infectiedruk te verlagen en mastitisproblemen te voorkomen. Wij kunnen ook de hoeveelheid *E. coli* en *klebsiella* in het strooisel onderzoeken.

Omgevingsgebonden streptokokken

De omgevingsgebonden streptokokken in de tankmelk zijn de laatste jaren vrij stabiel gebleven. Een verhoogd kiemgetal van omgevingsstreptokokken in de tankmelk kan worden veroorzaakt door bacteriële vervuiling vanuit de omgeving, of door de melk van (subklinisch) geïnfecteerde dieren. Bij deze laatste worden ook vaak veel *S. uberis* of *S. dysgalactiae* in de tankmelk aangetoond. *S. uberis* wordt de laatste jaren wel meer aangetoond in de tankmelk. Een vrij specifieke bron voor *S. uberis* is (vervuild) stro, maar deze mastitisverwekker komt ook voor in mest en grond. Subklinisch geïnfecteerde dieren met omgevingsstreptokokken kunnen de infectie ook overdragen via de melkstellen. *S. uberis* wordt sterk uitgescheiden in de melk van geïnfecteerde koeien. Indien er veel koeien in de koppel lopen met een *S. uberis*-infectie, bestaat de mogelijkheid dat ook het kiemgetal van de tankmelk stijgt.

Indien meerdere keren in de tankmelk hoge kiemgetallen van omgevingsstreptokokken worden gevonden, maar niet specifiek *S. uberis* of *S. dysgalactiae* wordt gekweekt, is het ook mogelijk dat koeien zijn geïnfecteerd met een andere omgevingsstreptokok: *Streptococcus equi* subsp. *zoepidemicus* en *Streptococcus canis* zijn hiervan voorbeelden.

Op onze website staat voor iedere mastitisverwekker een checklist met risicofactoren, zowel voor bedrijven met een melkstal als robotbedrijven (UGA wijzer). Door zes of tien keer per jaar de tankmelk te monitoren op de zeven verschillende (groepen) mastitisverwekkers in combinatie met een antibiotica gevoeligheidstest (optioneel, twee maal per jaar), kunnen op tijd curatieve en preventieve maatregelen worden genomen. De uitslagen van Mastitis Tankmelk staan op VeeOnline in het nieuwe online Dashboard.

